Pedagogisch werkplan
Hoera Baexem

Peutergroep 'Uk soos'
en BSO Baexem

Inhoudsopgave

1. Pedagogisch werkplan 3
1.1 Innovatie 3
1.2 Algemene doelstelling 3
1.3 Visie 3
1.4 Pedagogisch klimaat 3
1.5 Groepsindeling Hoera Baexem 3
1.6 Oudercommissie/alternatieve ouderraadpleging 4
1.7 Dagritme 5
1.8 Wenbeleid binnen Hoera Kindercentra 6
1.9 Beleid rondom extra dagdelen 6
1.10 Vier-ogen-beleid 7
1.11 Personele samenstelling 8
1.12 Zorgstructuur 8
2. Hoera Baexem 9
2.1 Doelstelling van Hoera 9
2.2 Pedagogisch klimaat Hoera 9
A. Een gevoel van emotionele veiligheid 9
B. Gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competentie 13
C. Gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competentie 15
D. Eigen maken van normen, waarden en 'cultuur' 17

1. Pedagogisch werkplan

Dit pedagogisch werkplan biedt de medewerkers een leidraad bij de uitvoering van hun werk. Het werkplan is een concretere uitwerking van het pedagogisch beleidsplan.

1.1 Innovatie

Met ingang van schooljaar 2013/2014 is peutergroep Uk Soos gehuisvest in basisschool de Harlekijn. In de peutergroep wordt gewerkt volgens de VVE-methode Puk & Ko. Door de samenwerking tussen onderwijs en peuterprogramma te versterken, ontstaan optimale mogelijkheden om te werken aan de integrale ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van twee tot dertien jaar.

1.2 Algemene doelstelling

Hoera Baexem biedt een peuterprogramma aan kinderen van 2-4 jaar. BSO Baexem biedt buitenschoolse opvang aan kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar. Ieder kind, ongeacht nationaliteit, geloofsovertuiging, cultuur of achtergrond, van werkende of studerende ouders is welkom bij ons kindercentrum. Onder voorwaarden is ook opvang van kinderen met een lichte handicap mogelijk.

1.3 Visie

Hoera kindercentra is gevestigd in de gemeenten Peel & Maas, Nederweert, Weert en Leudal.
Hoera kijkt positief naar kinderen: ieder kind heeft recht op kwalitatief de beste opvang die er is. Ieder kind is uniek en wordt als individu benaderd. Kinderen maken samen met elkaar de groep. In de diversiteit van de kinderen zien we een uitdaging. We laten ieder kind in zijn waarde en respecteren het individu. Kinderen nemen actief en zelfstandig voor zover hun ontwikkeling dat toelaat, deel aan de activiteiten gedurende de dag. Hoera respecteert dit initiatief. Wij luisteren naar de kinderen en sluiten aan bij de dingen die kinderen kunnen. Vanuit deze visie stimuleren wij de kinderen in hun algehele ontwikkeling. Hoera gaat bij het werk uit van de dialoog en werkt nauw samen met andere organisaties, zoals onderwijs en jeugdgezondheidszorg en natuurlijk met de ouder. De voornaamste doelstelling van de samenwerking is de zorg in de breedste zin van het woord voor de kinderen van Baexem te optimaliseren, een doorgaande lijn te waarborgen en elkaar als samenwerkingspartner beter te leren kennen.

1.4 Pedagogisch klimaat

Het is belangrijk dat kinderen zich bij Hoera veilig en vertrouwd voelen. Als kinderen zich op hun gemak voelen en vertrouwen hebben in de medewerkers en de speelomgeving, dan geeft dit een kind de ruimte om de wereld om zich heen te gaan verkennen en om op onderzoek uit te gaan. Een goed pedagogisch klimaat wil zeggen dat er tijd en rust is om met elkaar fijne dingen te doen. Het is belangrijk om kinderen niet op te jagen in hun ontwikkeling. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en staan open voor de kinderen.
We gaan uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook zodanig benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden. Goede ingerichte ruimtes dragen daarnaast ook bij aan een prettig en positief pedagogisch klimaat. Een ruimte moet veel mogelijkheden en keuzes bieden om te spelen, te onderzoeken en te experimenteren.

1.5 Groepsindeling Hoera Baexem

Op deze locatie bevindt zich 1 peutergroep genaamd Uk Soos en 1 buitenschoolse opvang groep; genaamd BSO Hoera Baexem.

Leeftijd kinderen	**Maximale groepsgrootte**	**Aantal medewerkers**

2-4 jaar	13	1 of 2 Max. 8 kinderen per pedagogisch medewerker, afhankelijk van leeftijd en aantal.

Bij BSO Baexem wordt er gewerkt met 2 basisgroepen. De kinderen zitten in deze basisgroep gedurende het fruit- en drinkmoment, direct na afloop van school.
In totaal zijn er 30 kindplaatsen bij BSO Hoera Baexem.

Basisgroep	**Basisschoolgroep**	**Maximale groepsgrootte**	**Aantal medewerkers**
Basisgroep 1 Uk Soos	Groep 1-3	Max. 10 kinderen	1 medewerker
Basisgroep 2 Huiskamer	Groep 4-8	Max. 20 kinderen	1 of 2 medewerkers

Op vrijdagmiddag zijn er maar weinig kinderen bij de bso. Hoera Baexem heeft daarom in overleg met de ouders ervoor gekozen om met de kinderen op vrijdag naar de locatie in Heythuysen te gaan.
De kinderen gaan met de taxi onder begeleiding van een pedagogisch medewerker naar de locatie in Heythuysen. De ouders hebben hier schriftelijk toestemming voor gegeven. Tijdens vakantieperioden vindt de buitenschoolse opvang plaats op onze locatie in Heythuysen. Tijdens studiedagen vindt de buitenschoolse opvang in Baexem plaats. Hierbij wordt steeds gelet op de maximale groepsgrootte en het aantal medewerkers.

1.6 Oudercommissie/Alternatieve ouderraadpleging

De Wet kinderopvang regelt de positie van ouders via de oudercommissie en het klachtrecht.

Per 1 januari 2016 is de wetswijziging omtrent de positie van ouders in de kinderopvang in werking getreden. In de wetswijziging is tevens een vorm van alternatieve ouderraadpleging opgenomen, het op een andere manier, dan in oudercommissie, betrekken van de ouders Dit is van belang wanneer het, aantoonbaar, niet lukt een oudercommissie geformeerd te krijgen, ondanks diverse inspanningen, in een kindercentrum waar maximaal vijftig kinderen worden opgevangen.

Binnen locatie Baexem willen we op de volgende manier tegemoet komen aan de alternatieve ouderraadpleging:

- Ouders zullen via de mail/nieuwsbrief op de hoogte worden gesteld, wanneer het definitieve inspectierapport van de toezichthouder, gereed is. Het definitieve inspectierapport wordt op de website geplaatst. Enkele ouders zullen worden uitgenodigd om met de clustermanager het rapport te bespreken. Ook zal er dan worden bekeken wat de mogelijke rol van de ouders kan zijn met betrekking tot verbeterpunten. Terugkoppeling hiervan vindt plaats middels de mail/nieuwsbrief.
- Jaarlijks zullen enkele ouders worden uitgenodigd om met de clustermanager het pedagogisch beleid te bespreken. Terugkoppeling geschiedt via mail/nieuwsbrief.
- Het jaarlijkse klachtenverslag wordt passend onder de aandacht gebracht van ouders via mail/nieuwsbrief zal verwijzing plaatsvinden naar de website.
- Er zal structureel inspanning worden verricht voor het samenstellen van een oudercommissie. Dit zal gebeuren via de intake gesprekken, via de mail/nieuwsbrief, in een persoonlijk gesprek, via een mededeling op de locatie.

1.7 Dagritme

Dagritme peutergroep Uk Soos

’s Morgens vindt er een gestructureerd programma-aanbod plaats.
Het peuterprogramma wordt gedurende 2 ochtenden aangeboden tussen 8.30-12.00 uur
Terugkerende activiteiten in het programma zijn:

- Kringgesprek;
- Keuzeactiviteit;
- Gezamenlijk fruit- en drinkmoment;
- Taalstimuleringsactiviteit;
- Spel (binnen en/of buiten);
- Dagdeel afsluiting.

Binnen het peuterprogramma wordt er ook ingespeeld op individuele leermomenten van de kinderen. Kinderen worden gestimuleerd en uitgedaagd in hun algehele ontwikkeling. Aanbod van activiteiten en spelmateriaal sluiten aan bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van ieder kind.

Buitenruimte:
De buitenruimte van locatie Uk Soos in Baexem is volledig omheind. De buitenruimte biedt de mogelijkheid tot individueel spel, maar ook tot samenspel o.a. balspellen, rollenspel, kringspelletjes etc. De buitenmaterialen waar kinderen gebruik van maken zijn o.a. fietsjes, ballen, stoepkrijt etc. De peuters gaan ook regelmatig samen met de kleuters van groep ½ spelen op het schoolplein.
Ons streven is om iedere dag minimaal 10 minuten naar buiten te gaan.

Dagritme BSO

Er is sprake van een vaste dagindeling, regels en rituelen, waardoor de kinderen weten hoe de dagstructuur eruit ziet. Hierdoor ontstaat er een gevoel voor tijd, rust en regelmaat. Het kind kan hierdoor beter een ochtend of middag overzien.

VSO (voorschoolse opvang)

VSO wordt aangeboden vanaf 7.30 uur. Op aanvraag is opvang vanaf 6.30 uur mogelijk. Kinderen mogen zelf een kleine activiteit kiezen wat ze willen doen, bijvoorbeeld bouwen, kleuren, spelletje doen, puzzelen etc.
Als de schoolbel gaat worden de kinderen door de pedagogisch medewerker begeleid naar het schoolplein, afhankelijk van de leeftijd. Bijzonderheden over een kind worden door de medewerk(st)er aan de leerkrachten teruggekoppeld.

NSO (naschoolse opvang)

Na school komen de kinderen van groep 3 t/m 8 zelf naar de bso-ruimte. De kleuters worden door een pedagogisch medewerker in de klas opgehaald. De leerkrachten hebben in de klas een overzichtslijst van welke kinderen er naar de BSO gaan.

Als alle kinderen aanwezig zijn in de basisgroep is er gezamenlijk fruitmoment en drinkmoment. De kinderen zitten dan samen met een pedagogisch medewerker aan tafel en kunnen op dit rustige moment even bijkomen van de schooldag en hun verhaal vertellen. Hierna worden er activiteiten aangeboden, o.a. knutselactiviteit, spelactiviteit, etc.
Kinderen kiezen zelf wat ze willen gaan doen. Ze kunnen er ook voor kiezen om een activiteit voor zich zelf te doen, bijvoorbeeld een spelletje doen of een boek lezen. Deze activiteit kunnen ze in dezelfde ruimte doen.
Kinderen nemen zelf het initiatief om mee te doen aan een gezamenlijke activiteit. De pedagogisch medewerker zal de kinderen wel uitdagen en stimuleren.

Vakantiedagen

Iedere vakantie wordt er door pedagogisch medewerk(st)ers van de locatie vooraf een vakantieprogramma gemaakt met iedere dag één of meerdere geplande activiteiten. Deze activiteiten kunnen in het teken staan van een bepaald thema dat op de BSO of

mogelijk op de gehele locatie de aandacht heeft. Dit programma krijgen ouders 4 weken voor aanvang van de vakantie toegestuurd. Ouders kunnen hun kind(eren) vervolgens opgeven voor de gewenste dagen opvang.
Het vakantieprogramma wordt veelal samen gedraaid met de BSO van Heythuysen. Tijdens deze vakantiedagen worden kinderen in de ochtend of middag ontvangen, afhankelijk van het gewenste dagdeel of de gehele dag. Gedurende de dag zijn er meerdere momenten waarop ze de mogelijkheid krijgen om vrij te spelen. Vervolgens wordt er een activiteit aangeboden waaraan ze kunnen deelnemen. Daarna wordt er gezamenlijk of in groepen gedronken en in de ochtend fruit en in de middag een koekje gegeten. Vervolgens is er wederom de mogelijkheid om aan te sluiten bij een activiteit en aan het einde van de ochtend wordt samen boterhammen gegeten. Kinderen mogen altijd vrijblijvend kiezen voor een bepaalde activiteit, tenzij de omgeving geen mogelijkheid biedt om vrij te spelen. Het kan zijn dat er van dit programma wordt afgeweken, door bijvoorbeeld een uitstapje te maken naar het bos, de kinderboerderij of andere omgevingen. Dit wordt vooraf kenbaar gemaakt aan ouders middels het programma of het mededelingenbord. Wanneer er in deze situatie gebruik gemaakt wordt van vervoer, anders dan te voet of met de fiets, wordt hiervoor toestemming gevraagd aan ouders en wordt aangegeven hoe dit geregeld is.

Buitenruimte:
De kinderen van de bso maken gebruik van de buitenspeelplaats van de Harlekijn, deze is omgeven door een hekwerk.
De buitenruimte biedt de mogelijkheid tot individueel spel, maar ook tot samenspel o.a. balspellen, rollenspel, kringspelletjes etc. Er zijn diverse speeltoestellen aanwezig op het terrein o.a. duikelrek, klimrek etc.
Ons streven is om iedere dag minimaal 10 minuten naar buiten te gaan.

1.8 Wenbeleid binnen Hoera Kindercentra

Binnen Hoera Baexem is het mogelijk dat kinderen komen wennen in hun nieuwe stamgroep. Deze wenafspraak zal door de pedagogisch medewerker in overleg met de ouders worden gemaakt.

Extern wenbeleid
Een kind mag twee weken voorafgaande aan de plaatsing twee keer komen wennen.
Het wennen bij instroom van nieuwe kinderen is boventallig op de stamgroep en gedurende maximaal 3,5 uur per wenmoment.
In de wenperiode is het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen de pedagogisch medewerker, de ouder(s)/verzorger(s) en het kind het belangrijkste doel. Kinderen willen zich veilig en geborgen voelen, maar ouders/verzorgers willen ook met vertrouwen hun kind kunnen brengen.

1.9 Beleid rondom extra dagdelen

Incidenteel afnemen extra dagdeel
Er bestaat de mogelijkheid voor ouders om incidenteel een extra dag(deel) af te nemen, dat buiten de vaste contacturen valt.
Dit is mogelijk wanneer de maximale stamgroepsgrootte evenals het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft (PKR[1]). Deze incidentele opvangdag vindt plaats binnen de eigen groep.

Uitbreiding of wijziging van dagdeel
Uitbreiding of wijziging van een dagdeel is alleen mogelijk binnen de huidige stamgroep, omdat er maar 1 stamgroep gehuisvest is op deze locatie.

[1] Pedagogisch medewerker Kind Ratio

1.10 Vier-ogen-beleid

Vier-ogen-beleid Hoera Baexem

Bij Hoera Baexem wordt o.a. op de volgende manieren aan het vier-ogen-principe vorm gegeven:

- De groepsruimte is open, dat wil zeggen, dat er in de deur glas zit waardoor er naar binnen gekeken kan worden door collega's (zowel van Hoera als van school) of passanten. Doordat de bibliotheek in het gebouw gehuisvest is, komen er regelmatig bezoekers binnen.
- Hoera Baexem is gehuisvest in de basisschool, hierdoor is een pedagogisch medewerker nooit alleen in het gebouw is en kan er te allen tijde iemand (collega van onderwijs) binnen kan komen zonder dat diegene zich hoeft aan te kondigen.
- De peutergroep is tijdens schoolvakanties gesloten.
- Clustermanagers en assistent leidinggevende lopen dagelijks onaangekondigd de groepsruimte binnen (met inachtneming van de rust in de groep). Ook de algemeen manager legt met enige regelmaat bedrijfsbezoeken af op verschillende tijdstippen zonder voorafgaande aankondiging.
- Uiteraard lopen collega pedagogisch medewerkers regelmatig, zonder vooraankondiging, bij elkaar de groep binnen.
- Bij Hoera kindercentra heerst een open, professioneel klimaat waarbij pedagogisch medewerkers door de leidinggevenden herhaaldelijk worden uitgenodigd om elkaar feedback te geven hetgeen een positieve bijdrage heeft aan het totaal van hun professioneel handelen en de pedagogische sfeer.
- Er wordt jaarlijks in een teamoverleg en tijdens de herhaling EHBO kindgericht en reanimatie stilgestaan bij het protocol en stappenplan kindermishandeling. Zo nodig worden er extra bijeenkomsten in dit kader georganiseerd.

Jaarlijks wordt het vier ogen beleid met de oudercommissie van Hoera Baexem geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Tussentijds evalueren is mogelijk op aanvraag van de oudercommissie.

Kleine locaties en specifieke situaties

Omdat Hoera kindercentra streeft naar het behoud van zoveel mogelijk kleinschalige locaties, om de leefbaarheid in de diverse kleine kernen overeind te houden, en gezien het feit dat we ook in deze kernen werken aan de verdere ontwikkeling van een integraal kindercentrum, kan het voorkomen dat een pedagogisch medewerker alleen is met kinderen. Hieronder is beschreven hoe we daarmee in Baexem omgaan met de realisatie van het vier-ogen-principe:

- Halve groepen met 1 pedagogisch medewerker. Een halve groep bestaat uit 1 pedagogisch medewerker en het aantal kinderen volgens de beroepskracht-kindratio of minder:

- maximaal 8 peuters in de peutergroep

1. Waar mogelijk wordt gekeken naar de inzet van een stagiaire, vrijwilligster of de aanwezigheid van de interieurverzorgster.
2. Indien nodig kan er een babyfoon of camera worden geplaatst.
3. Drie uur per dag alleen staan op de groep tijdens het brengen, ophalen en de pauze is wettelijk geregeld.
4. Het onvoorspelbare karakter van de breng- en haalmomenten verkleint het risico dat iemand zich onbespied waant of niet gecontroleerd zou kunnen worden.

In alle uitzonderlijke gevallen worden specifieke oplossingen beschreven in de Risico-inventarisatie veiligheid van de betreffende locatie en in het pedagogisch werkplan.

1.11 Personele samenstelling

De pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn binnen Hoera hebben minimaal de opleiding MBO niveau 3 afgerond. Binnen Hoera wordt er gestreefd naar optimale continuïteit, door zoveel mogelijk vaste medewerkers in een groep te zetten. Naast de pedagogisch medewerkers werken er ook assistent leidinggevende binnen een locatie. Een assistent leidinggevende houdt zich met name bezig met groepsoverstijgende taken zoals het voeren van intakegesprekken, contacten met de basisschool, contacten met servicepunt en personeelsplanning etc. Daarnaast is de assistent leidinggevende het eerste aanspreekpunt voor ouder(s)/verzorger(s) bij vragen. Aansturing van Hoera Baexem is in handen van de clustermanager.

Ondersteuning door niet beroepskrachten
De beroepskrachten van Hoera Baexem worden op dinsdagmorgen ondersteunt door een vrijwilligster.
De vrijwilliger doet een aantal groepsondersteunende taken, zoals helpen bij activiteiten, het verzorgen van een eet- en drinkmoment etc. Een vrijwilliger is in het bezit van een geldig VOG en draagt nooit de verantwoordelijkheid voor de groep of een van de kinderen.

Ondersteuning in geval van calamiteiten:
Afhankelijk van de leidster-kind ratio worden er een aantal pedagogisch medewerkers ingeroosterd op een locatie. Op deze locatie hanteren wij de volgende afspraken m.b.t. beschikbaarheid in geval van calamiteiten.

- Basisschool 'de Harlekijn' wordt als eerste ingeschakeld in geval van calamiteiten.
- Peutergroep Uk Soos is alleen geopend tijdens de openingstijden van de basisschool. Er is altijd een andere volwassene in het gebouw aanwezig.
- Er wordt contact opgenomen met Peter Kanders (conciërge) of Ton de Bock (teamleider).
- Mocht er niemand aanwezig zijn bij de basisschool, dan wordt er contact opgenomen met een van de collega's die in de nabijheid wonen van het kindercentrum (Gemma Tegels). Zij kan binnen enkele minuten aanwezig zijn.
- In geval van calamiteiten wordt altijd de clustermanager geïnformeerd over de situatie. Zij is voor medewerkers altijd telefonisch bereikbaar en probeert in geval van calamiteiten snel ter plaatse te zijn.
- Er zijn afspraken met de plaatselijke huisartsengroepspraktijk.

Medewerkers kunnen in geval van calamiteiten ten alle tijden gebruik maken van het protocol "ingrijpende gebeurtenissen". Het hanteren van het protocol is niet afhankelijk van het aantal medewerkers, die werkzaam zijn op een locatie.

1.12 Zorgstructuur

1.12.1 Het volgen van de ontwikkeling
Alle kinderen worden gevolgd door middel van het observatie- en registratie instrument Kijk!. Kijk is opgebouwd vanuit ontwikkelingslijnen en mijlpalen. Betrokkenheid en basiskenmerken van kinderen zijn de pijlers van Kijk. De pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het observeren en registreren van Kijk. We houden regelmatig de ontwikkeling van de kinderen bij in de observatieklapper en op afgesproken registratiemomenten wordt een compleet beeld van een kind uitgewerkt.

1.12.2 Kindbesprekingen en doorgaande lijnen
De verzamelde informatie van Kijk is een goed hulpmiddel bij de oudergesprekken en kindbesprekingen met het team, GGD, school en andere betrokken partners. Daarnaast hebben de GGD en Hoera twee maandelijks een overleg waarbinnen zorgen rondom de ontwikkeling van kinderen besproken kunnen worden.

Hoera Baexem is gevestigd in basisschool de Harlekijn.
Indien nodig kan er altijd een beroep worden gedaan op de IB-er van de basisschool.
Het KIJK observatie instrument wordt één keer per jaar met de ouders besproken. Zij geven toestemming tot overdracht naar de basisschool. Het registratieformulier wordt als het kind bijna 4 jaar is overgedragen aan de basisschool. Bij Hoera Haelen betreft het altijd een warme overdracht.

1.12.3 ZAT-overleg

Wanneer er zorgen rondom het kind liggen die binnen de reguliere samenwerkingsverbanden met betrokken partners niet kunnen worden opgelost, kan er een beroep worden gedaan op de jeugd- en gezinswerker of op het ZAT 0-4 Weert-Nederweert- Leudal.
Verschillende professionals nemen deel aan het ZAT team. De jeugd- en gezinswerker is bereikbaar via het Centrum voor Jeugd en Gezin maar kan ook deelnemen aan het ZAT.

1.12.4 Deskundigheidsbevordering en begeleiding van pedagogisch medewerkers.

In samenspraak met de gemeenten worden alle pedagogisch medewerkers die bij ons werkzaam zijn geschoold. Dit gebeurt proces matig.
Bijscholing vindt plaats op verschillende gebieden waaronder:

- scholing observatie methode KIJK
  Inhoud:
  - observeren van betrokkenheid en basiskenmerken
  - kinderen observeren binnen de ontwikkelingslijnen 0-4 jaar
  - handelingsgericht werken met KIJK.
- Scholing Puk en Ko (VVE) continu
  Inhoud:
  - ontwikkeling van het jonge kind
  - manieren waarop het jonge kind 'leert'
  - gericht en methodisch stimuleren
  - ontwikkelingsgericht werken
  - observeren
  - taalontwikkeling
  - ouderbetrokkenheid
- scholing meldcode kindermishandeling (continu)
  Inhoud:
  - meldcode kindermishandeling en de te volgen procedure
  - signalen van kindermishandeling
- scholing kinder EHBO/ VVE (continu)

Begeleiding van de pedagogisch medewerkers
Tijdens werkoverleggen komt de voorgenoemde scholing regelmatig terug en vinden kindbesprekingen plaats. Daarnaast wordt er op de groepen gecoached door de assistent leidinggevende en clustermanagers.

2. Hoera Baexem

2.1 Doelstelling van Hoera
Hoera Baexem biedt een peuterprogramma aan kinderen van 2 tot 4 jaar.
BSO Baexem biedt opvang voor kinderen van 4 tot 13 jaar.

2.2 Pedagogisch klimaat Hoera
In ons pedagogisch klimaat hechten we er veel waarde aan dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en staan open voor de kinderen. We stimuleren bijvoorbeeld de zelfstandigheid van kinderen, door ze zoveel mogelijk op hun eigen kunnen aan te spreken. We bieden de kinderen ook een uitdagende omgeving, waarin ze op ontdekking kunnen gaan.

Bij Hoera gaan we uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook zodanig benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden.

A. Een gevoel van emotionele veiligheid
Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:
- Individuele aandacht geven;
- Structuur bieden;
- Warmte en genegenheid bieden;
- Voorspelbaar zijn voor kinderen;
- Signalen van kinderen herkennen.

A1. In de leid(st)er-kind interactie werken wij aan de emotionele veiligheid van een kind.
Kinderen ontlenen een gevoel van veiligheid in de eerste plaats aan de persoonlijke relatie met een pedagogisch medewerker. Het is belangrijk dat er vaste leiding aanwezig is. De pedagogisch medewerker-kind ratio verschilt per groep.
Een pedagogisch medewerker moet sensitief zijn, dit wil zeggen dat ze zich kan verplaatsen in het kind en gevoelig is voor wat er in het kind omgaat. In het handelen van de pedagogisch medewerker komt dit tot uiting door:
- Je loopt naar een kind toe, als je contact maakt, je gaat door de knieën en maakt oogcontact met het kind.
- Je maakt samen plezier en grapjes.
- Je bevestigt het kind positief in z'n gedrag en moedigt het kind aan, bijvoorbeeld "dat kun je goed".
- Je gebruikt het verzorgingsmoment als contactmoment, je legt uit wat je gaat doen voor je handelt, bijvoorbeeld "Ik ga nu je snoet poetsen" of "we gaan plassen"
- Je let op het non-verbale gedrag van een kind en sluit daarop aan.
- Je schat in wanneer het kind behoefte heeft aan aandacht.

Een pedagogisch medewerker moet daar vervolgens responsief op reageren, dit wil zeggen dat hij/zij handelt naar zijn/haar sensitiviteit, waardoor het kind zich begrepen voelt. In het handelen van de pedagogisch medewerker komt dit tot uiting door:
- Je vertaalt / verwoordt gedrag van het kind, bijvoorbeeld "jij bent lief voor dat kindje" of "dat heb je goed gedaan".
- Je reageert op verbale /non verbale signalen, bijvoorbeeld "zou jij graag dat autootje willen hebben"?
- Je geeft het kind tijd en ruimte voor initiatief, bijvoorbeeld "doe maar, ga maar vast, dat kan jij wel".
- Je sluit aan op het gedrag, bijvoorbeeld "wat kun jij leuke grapjes maken".
- Je reageert met respect en aandacht, bijvoorbeeld "ik weet dat het ……. maar…….". Elk kind is uniek en verdient dezelfde mate van aandacht.

Je benadert elk kind als een individu. Elk kind is uniek. Je houdt rekening met karaktereigenschappen van het kind en geeft het kind de ruimte om zich te ontwikkelen. Je hebt zicht op de ontwikkelingsfase van het kind. Je gaat ervan uit wat het kind al zelf kan en stimuleert en ondersteunt hem hierbij.
Je leert het kind dat het in een kindercentrum samen met anderen kinderen speelt en dat een kind rekening moet houden met de andere kinderen.

In de communicatie met een kind:
- luister je actief, dit wil zeggen dat je oogcontact maakt, voor een kind gaat zitten, herhaalt en bevestigt;
- geef je kinderen een beurt, nodigt ze of daagt ze uit om iets te zeggen, maar respecteert ook "stille" kinderen;
- wijs je kinderen erop om naar elkaar te luisteren, bijvoorbeeld "luister eens naar Pietje, die heeft iets leuks te vertellen";
- voer je met kinderen één op één gesprekjes;
- praat je niet alleen maar op ge- of verbiedende toon met 'n kind, bijvoorbeeld "dat mag niet" of "kom hier";
- ben je bewust dat de voertaal Nederlands is, dialectgebruik kan in alle gevallen dat het logisch is, bijvoorbeeld het kind spreekt dialect.

Een pedagogisch medewerker geeft de structuur van de dag aan, hij/zij bepaalt uiteindelijk wat er gebeurd. Een kind mag zich afzonderen, het hoeft niet altijd aan alles deel te nemen. Een pedagogisch medewerker bepaalt de groepsregels en handelt daar ook naar. Een pedagogisch medewerker kan het humeur van een kind in schatten en gaat daar in mee tot de groepssfeer of zijn/haar eigen grenzen bereikt zijn. Dan neemt een pedagogisch medewerker maatregelen, zoals negeren, ombuigen/afleiden of straffen.

A2. Door de wijze waarop wij de <u>binnen- en buitenruimte</u> aanbieden en inzetten creëren wij emotionele veiligheid voor een kind.
Aan de ruimte worden de volgende eisen gesteld:
- De ruimte is een vaste, bekende plek voor het kind (de stamgroep), waar het het grootste gedeelte van de dag verblijft.
- Als de accommodatie het toelaat zijn er vaste ruimten voor vaste activiteiten (bijv. speelhal).
- De grootte is gebaseerd op de normen die staan in de CAO.
- De kleur is gebaseerd op rust. Zoveel mogelijk straalt Hoera een huiselijke sfeer uit die past bij de doelgroep, in dit geval peuters.
- Materiaalkeuze: daagt het kind uit om te spelen.
- Kindgericht: het kind krijgt voldoende uitdaging en wordt niet teveel geprikkeld, het kind mag zelf keuzes maken. Waar het kind niet aan mag komen staat niet binnen handbereik.
- "Warm en eigen": gelegenheid om te snoezelen met het kind. Sfeer maken en gezelligheid creëren.

In de ruimte wordt er aan een 'balans' gewerkt door de ruimte in hoeken in te delen van rust en actie. De groepsruimten moeten veilig zijn en daarbuiten mogen spannende, uitdagende dingen zijn waar kinderen mee leren in aanraking te komen.
De inrichting sluit aan bij de veiligheid van kinderen door middel van:
- Door huisjes en hoeken, zowel binnen als buiten, kan een kind opgaan in zijn spel.
- Kinderen kunnen in een ruimte veilig en ongestoord spelen. Ze kunnen daar pret maken en ondeugende dingen uithalen.

Kenmerken die specifiek gelden voor de binnen- en voor de buitenruimten afzonderlijk zijn:
- Er dient voldoende daglicht naar binnen te vallen en er wordt gestreefd dat kinderen naar buiten kunnen kijken. Regelmatig moet er gelucht worden.
- Elke dag gaan we naar buiten.

- Binnen is er geborgenheid en buiten moet er gerend en gefietst kunnen worden.
- Zowel binnen als buiten moeten kinderen van verschillende groepen met elkaar samen kunnen spelen.

A3.In en met <u>de groep</u> dragen wij zorg voor de emotionele veiligheid van een kind.

Voor een kind maak je een groep tot een vertrouwde omgeving door:

- Structuur aan te bieden van dagelijkse groepsactiviteiten door middel van het werken met een VVE peuterprogramma, Puk en Ko.
- Vriendschappen te stimuleren, bijvoorbeeld kinderen samen te laten spelen, samen activiteiten te laten doen etc.
- 'Open deuren beleid', kinderen de gelegenheid geven om met andere kinderen uit andere groepen samen te spelen.

We gaan ervan uit dat ieder kind uniek is. Eigenaardigheden van een kind worden gerespecteerd. We houden van de diversiteit van kinderen. Als het gedrag van een kind de groep verstoort, buigen we dit gedrag om of we wijzen het kind op de consequenties van zijn/haar gedrag. Als een kind bijvoorbeeld gooit met auto's, dan proberen we het kind af te leiden, door bijvoorbeeld een activiteit aan te bieden "ga je mee een puzzel maken". We stimuleren dat kinderen hun rol in de groep mogen spelen, bijvoorbeeld een ander kind troosten, leider, verhaalkind etc.

Je bevordert communicatie tussen kinderen door:

- Kringgesprekken te voeren;
- (Zang)spelletjes doen;
- Onderling in kleine groepjes gesprekjes met kinderen te voeren en kinderen daarbij veel aan het woord laten.
- Zelf uitleggen wat hij/zij doet, het voorbeeld te geven.

Om de emotionele respons tussen kinderen te bevorderen doe je:

- Zelf de dingen voor, bijvoorbeeld op een kind afstappen dat moeite heeft met wennen en afscheid nemen.
- Vertalen dat bepaald gedrag een gevoel bij een ander kind teweeg brengt, bijvoorbeeld "als jij Pietje slaat, dan doet dat pijn en dat is niet leuk".
- Kinderen aan elkaar te laten uitleggen wat ze bedoelen of willen met elkaar.

A4. Bij het organiseren en aanbieden van <u>activiteiten</u> kiezen wij voor een aanpak die de emotionele veiligheid van een kind waarborgt.

Een kind hoeft niet altijd aan alle creatieve activiteiten mee te doen. Bij kringspelletjes worden kinderen wel gestimuleerd om mee te doen, het kind wordt uitgedaagd en geprikkeld. Elk kind doet wel mee aan de eet- en verzorgmomenten.

Je kunt steun bieden aan een kind tijdens een activiteit door:

- De activiteit aantrekkelijk te maken, zodat het kind wordt uitgedaagd.
- De ontwikkeling van het kind te stimuleren door spel en activiteiten aan te bieden die passen bij de leeftijd van het kind. Het kind voelt zich hierdoor veilig en vertrouwd.
- Een kind te troosten en te helpen.
- Spelmomenten te bevestigen en bewaken (kinderen zelf laten spelen en op afstand toezien).
- Aan- en in te voelen hoe het kind zich voelt en daarop actie te ondernemen.
- In te schatten of je kinderen iets moet uitleggen of dat de kinderen het zelf kunnen.
- Een element in te brengen waardoor het spel uitdagend en vernieuwend blijft.

Om kinderen optimaal te betrekken tijdens activiteiten kun je:

- Activiteiten aanbieden die aansluiten op ontwikkeling en behoefte van het kind.

- Activiteiten aanbieden die herhaling combineren met uitdaging.
- Activiteiten op het juiste moment en op de juiste plaats aanbieden.
- Kinderen van elkaar laten leren en elkaar laten helpen.

Herkenningspunten voor een kind in de structuur van een dag, een maand en een jaar zijn:

- Vaste activiteiten op vaste momenten, bijvoorbeeld kringgesprek aan begin van de ochtend;
- Seizoensgebonden activiteiten, bijvoorbeeld een lampion knutselen met sint maarten.
- Rituelen vernieuwen en veel aandacht blijven geven. Zoals verjaardagen of feesten vieren, een nieuw kind begroeten of afscheid nemen.

A5.Wij gaan met het <u>spelmateriaal</u> om op een wijze die bijdraagt aan de emotionele veiligheid voor een kind.

Kinderen kunnen en mogen zelf kiezen waar ze mee willen spelen. Je kunt wel een richting geven in de keuze, bijvoorbeeld "wil je met de kraaltjes spelen". De pedagogisch medewerker biedt speelgoed aan wat past bij de ontwikkelingsfase van een kind. Kinderen ruimen zelf mee op, krijgen daarvoor instructie.

Je geeft steun en begeleiding bij het omgaan met het spelmateriaal door:

- Het kind te stimuleren om met afwisselend speelgoed te spelen.
- Inzicht te hebben in waar het kind goed in is en vaak mee speelt. Je biedt dit aan, maar brengt ook andere elementen in het spel.
- Het kind te leren waar het materiaal gebruikt kan worden, leert het kind zelfvertrouwen.

B. Gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competentie

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Observeren;
- Kinderen ruimte geven;
- Kinderen stimuleren;
- Uitdaging bieden;
- Geduld.

B1. In de leid(st)er-kind interactie bieden wij gelegenheid voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties van een kind.

Je stimuleert het kind door:

- Een omgeving te creëren waarin het kind zich veilig en op zijn gemak voelt.
- Het kind uit te dagen om grenzen te ontdekken en te verleggen.
- Positief gedrag te benoemen en compliment geven hierop. Het kind zelfvertrouwen geven, dat het ook fouten mag maken. Het kind op het verkeerde gedrag aanspreken, bijvoorbeeld niet jij bent stout, maar wat jij doet vind ik niet fijn.
- Adequate, functionele instructie te geven en niet van bovenaf, zoals “Kijk uit, blijf af” etc.
- Een extra element in een bekende spelsituatie in te brengen om zo meer uitdaging in het spel te brengen.
- In te spelen op grapjes, humor, "gek-doen" of stout-zijn" van een kind.
- In te gaan op initiatieven van een kind.
- Gevarieerde activiteiten aan te bieden. Je laat het kind zelf initiatief nemen.

Je kunt steun en hulp bieden aan een kind door:

- oefenen, bevestigen, steunen, troosten, helpen, begeleiden, inleven, stimuleren etc.
- alert te zijn dat hij/zij op een positieve manier en toon iets tegen een kind zegt.
- helpen bij het ontdekken van eigen vaardigheden.
- duidelijkheid geven door middel van grenzen stellen.

B2. Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind

Een pedagogisch medewerker stimuleert een kind om gebruik te maken van een ruimte door:

- Het kind de gelegenheid te bieden voor eigen initiatief: het kind mag zelf bepalen waar het mee speelt. Je respecteert de keuze van het kind.
- Evenwicht te bieden tussen veiligheid en uitdaging.
- Een vertrouwde en bekende sfeer aan te bieden, herkenbare indeling van de ruimte met verschillen tussen rust en actie.
- Mogelijkheden aan te bieden die aansluiten bij leeftijd, ontwikkelingsstadium van een kind, bijvoorbeeld een bouwhoek.
- Duidelijke afspraken te maken over omgangsvormen en gedragsregels in de diverse ruimten.

Afspraken en instructies worden in een begrijpelijke taal gegeven, korte duidelijke zinnen. Er worden mogelijke risico’s verwoord van onveilige (spel) situaties. Ongelukjes en “bijna-ongelukjes” worden nabesproken.

Mogelijkheden om uitdaging en stimulans in de sfeer van een ruimte te creëren zijn:

- Plaatsjes/hoekjes om even alleen met jezelf te zijn.
- Gebruik van lichte, rustgevende kleur, gebruik van materiaal om aan te sluiten bij de belevingswereld van een kind.

- Gebruik van verlichting en gepaste muziek op het juiste moment.

B3. In en met <u>de groep</u> dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind.

Je draagt zorg voor een individueel kind in groepsverband door:

- Persoonlijke aandacht te geven aan een kind. Je noemt bijvoorbeeld de naam op in het kringetje of je begroet de kinderen persoonlijk bij binnenkomst.
- Activiteiten aan te bieden waarmee een kind zichzelf op onderscheidende wijze kan laten zien.
- Mate en soort aandacht geven die past bij zijn/haar behoefte gezien leeftijd, ontwikkelingsfase en karakter.
- Het werken in kleine groepjes.

De groep kan een pedagogisch medewerker gebruiken/benutten als "sociale leeromgeving". Dit kan een pedagogisch medewerker doen door:

- Het oefenen van persoonlijke mogelijkheden, aardigheden en onaardigheden en grenzen in relatie tot een ander: democratisch opvoeden.
- Ervaringen te leren delen met anderen: elkaar troosten, plezier maken, verdriet hebben etc. Kinderen leren van elkaars gedrag.
- Omgaan met/ervaren van gewenst en ongewenst sociaal gedrag in relatie tot anderen.
- Kinderen het gevoel geven, dat ze zich mogen uiten wat betreft hun gevoelens; verdrietig zijn mag, boos zijn mag, vrolijk zijn mag.
- Kinderen te leren om deel van een groep te zijn: delen, wachten, aanpassen, accepteren, respecteren, incasseren, leiderschap, kleinste of grootste/ jongste of oudste zijn.

B4. Bij het organiseren en aanbieden van <u>activiteiten</u> kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.

Het activiteitenaanbod kan aansluiten op persoonlijke competenties van een kind door:

- Een gevarieerd aanbod van activiteiten met een evenwicht in gestructureerde activiteiten en vrij spel.
- Kansen bieden voor individuele leermomenten: een kind nieuwe materialen aanbieden, en kans geven tot persoonlijke ontwikkeling.
- Kansen voor zelfoverwinning, voor zelfstandigheid en zelfredzaamheid: kind overwint de angst voor een glijbaan, zelf de jas ophangen etc.
- Het werken in kleine groepjes waardoor je meer individuele aandacht kunt geven gericht op persoonlijke ontwikkeling.
- Uit te dagen, activiteiten aanbieden waardoor het kind 't gevoel krijgt, ik ben hier goed in.
- Activiteiten aan te bieden die bij ontwikkeling van het kind past.

Activiteiten die kans bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke kwaliteiten zijn:

- Activiteiten die tegemoet komt aan de individuele behoeften binnen de mogelijkheden van de groep. Een kind mag toeschouwer zijn maar ook actief deelnemen.
- Aanbieden van structuur van een dagdeel geeft veiligheid aan een kind. Veiligheid maakt de stap nemen naar zelfontwikkeling makkelijker.
- Aanbieden van specifieke activiteiten die vaardigheden op specifieke gebieden versterken, bijvoorbeeld plakken.
- Aanbieden van seizoensgerichte /thema gerichte activiteiten, bijvoorbeeld thema-maand herfst.
- Het aanbieden van activiteiten variëren en afstemmen op de ontwikkelingskansen van een kind.
- Activiteiten die een kind kennis laat maken met de dagelijkse dingen, bijvoorbeeld boodschappen doen.

B5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.
Spelmateriaal sluit aan bij het individuele kind doordat:
- Hetde ontdekking van eigen persoonlijkheidskenmerken stimuleert zoals zelfvertrouwen, interesse, initiatief.
- Het emoties los maakt van plezier, verrassing, verwondering, on-/geduld, teleurstelling, verdriet etc.
- Past bij de leeftijd, ontwikkelingsfase en mogelijkheden van een kind.
- Het kansen biedt voor individuele leermomenten.
- Het ontwikkelingsgebieden van zelfstandigheid en zelfredzaamheid bevordert.
- Het veilig is en voldoet aan de wettelijke veiligheidseisen.

Spelmateriaal kan aanzetten tot spel en exploratie doordat:
- Het spannend, uitdagend en interessant is, maar ook vertrouwd en herhaling biedt.
- Het prikkelend is, bijvoorbeeld kleur en geluid.
- Het momenten van overleg en communicatie stimuleert, bijvoorbeeld samen een spelletje doen.
- Het eigenschappen heeft die leiden tot zowel individueel spel als samenspel.
- Het aanzet tot ontdekken, tot grenzen verkennen en overwinnen, exploratie.

Er zijn afspraken over het kiezen van spelmateriaal, het gebruik ervan en het opruimen. Daarnaast zijn er gedragsregels over individueel of gezamenlijk spel.

C. Gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competentie

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:
- Actieve houding met kinderen;
- Interactie stimuleren;
- Samen plezier hebben;
- Bewust maken van de wereld.

C1.In de leid(st)er-kind interactie bieden wij de gelegenheid voor de sociale competenties van een kind.
De rol/positie van de pedagogisch medewerker tijdens de interactie tussen kinderen onderling is:
- Situatie-afhankelijk: sturend, ondersteunend, stimulerend, motiverend, corrigerend, dit geldt ook bij conflictsituaties.
- Je stimuleert het kind om in overleg te treden met zijn groepsgenootjes in concrete situaties of tijdens spelmomenten. Dit bevordert ook de weerbaarheid van een kind. Je stimuleert kinderen om samen te werken, samen dingen te delen en samen te ervaren, bijvoorbeeld een pedagogisch medewerker zegt tegen een kind: "Ga maar samen met de andere kinderen een hele hoge toren bouwen". Je leert kinderen om te gaan met vriendschap, kameraadschap en "vijandigheid" tussen kinderen.
- Je beschikt over het vermogen om je in te leven in het kind.

C2.Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind.
De ruimte biedt kansen voor gezamenlijke en gevarieerde beleving door:
- Afwisseling tussen rustige plekken en actieplekken, bijvoorbeeld leeshoek en speelhal.
- Hoeken, plekken waar kinderen alleen of met meerdere kinderen kunnen spelen.
- Een ruimte of een plek die uitdaagt tot rennen, klimmen, verkleden etc.
- Er zijn materialen aanwezig waar kinderen kennis kunnen maken met elementen als nat-droog, zacht-hard, hoog-laag etc.

C3.In en met <u>de groep</u> dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind.
De groep kun je als betekenisvolle leeromgeving benutten door:

- Een goede balans te zoeken tussen bekende/ vertrouwde en nieuwe groepsgenoten, bijvoorbeeld de "bekende kinderen" helpen de "nieuwe kinderen" om dingen te vinden.
- Kinderen leren om te gaan met elkaar en elkaars hoedanigheid, bijvoorbeeld de oudste, de kleinste, de rustige etc.
- Kinderen te leren om samen te spelen en samen te delen.
- Activiteiten te organiseren die recht doen aan specifieke (persoon) of gezamenlijke (leeftijd, cultuur) kwaliteiten en ervaringen, bijvoorbeeld koekjes bakken.
- Het kind te stimuleren om in overleg te treden met zijn groepsgenootjes, bijvoorbeeld "vraag maar aan Pietje, waar je dat speelgoed moet opruimen".
- Ruimte te bieden voor initiatieven van kinderen.
- Het verwoorden van betekenisvolle, emotionele gebeurtenissen in de groep of het gezin, bijvoorbeeld de geboorte van een broertje of zusje in een gezin.
- Kinderen leren om te gaan met conflictsituaties, bijvoorbeeld leren om sorry te zeggen, als ze een ander kind pijn doen.

C4.Bij het organiseren en aanbieden van <u>activiteiten</u> kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.
In de groep worden allerlei activiteiten georganiseerd. Er is een duidelijke en vaste verdeling tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen, rekening houdend met de nodige variatie en flexibiliteit.
De activiteiten zetten aan tot wisselende groepssamenstellingen, zo leren kinderen om te gaan met verschillende kinderen. Als je bijvoorbeeld gaat knutselen zet je een jonger kind naast een ouder kind, zodat het oudere kind het jongere kind kan helpen. Er is variatie in het aanbod van activiteiten bestemd voor grotere of kleinere groepjes.

Het activiteitenaanbod heeft een sociale inhoud. Deze bestaat uit:

- Het stimuleren tot samen spelen, praten, luisteren, helpen, werken etc.
- Het stimuleren om te delen met, wachten op, rekening te houden met anderen.
- Het ontwikkelen van een empathisch vermogen.
- Gelegenheid om kwaliteiten te tonen en te ervaren, b.v. 't eerste, snelste, laatste, beste, vooraan, achteraan etc.
- Momenten en plaatsen om ervaringen op te doen met een actuele gebeurtenis o.a. Sinterklaas of Sint Maarten.
- Aansluiten op de diversiteit van sociale, culturele, leeftijd- en sekse-gebonden aspecten in de groep, bijvoorbeeld dansen of een toren bouwen.
- Het omgaan met emoties in situaties van plezier, grapjes, frustratie, conflict, boosheid, verdriet, teleurstelling etc.
- Het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid/ normen en waarden, dit is vooral van toepassing bij de oudere kinderen.

C5.Wij gaan met <u>spelmateriaal</u> om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.
Spelmateriaal levert een bijdrage aan het sociaal ervaren en leren, doordat

- Spelmateriaal geschikt is voor individueel en samenspel.
- Spelmateriaal uitnodigt tot rollenspel, bijvoorbeeld verkleedkleren.
- Er uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht materiaal wordt aangeboden.
- Het materiaal dat wordt aangeboden moet leiden tot het gezamenlijk ervaren van plezier, succes, teleurstelling, verliezen, winnen, bijvoorbeeld een lotto spelletje.

D. Eigen maken van normen, waarden en 'cultuur'

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Benoemen en waarderen van verschillen;
- Vragen altijd beantwoorden;
- Omgangsvormen leren;
- Uitleg geven over de wereld die kinderen ontdekken;
- Respect en waardering tonen.

D1.In de leid(st)er-kind interactie bieden wij gelegenheid voor het socialisatieproces van een kind.

Algemene omgangsvormen die er in de groep gelden zijn:

- elkaar met de naam aanspreken; op je beurt wachten;niet door elkaar heen praten; elkaar aankijken en elkaar uit laten praten.

Beschrijving van omgangsvormen in specifieke situaties zoals:

- wat mag en moet tijdens maaltijden; op elkaar wachten; niet spelen met eten, korstjes opeten; bord leeg eten; eerst een boterham met vlees of kaas en daarna met zoet.
- spelmoment; regels en afspraken tijdens het spelen; samen opruimen.
- kind leren omgaan met hygiëne, handjes wassen als je naar de toilet bent geweest; privacy van kind respecteren.
- bij ruzie: tonen van wederzijds respect en elkaar geen pijn doen. Het weer goed maken, een kind sorry laten zeggen.
- inzicht van eigen persoonlijke normen en waarden en inzicht hebben in de verhouding en het samenspel.

Als een kind zich niet houdt aan de gemaakte afspraken is het belangrijk om aan een kind duidelijk uit te leggen waarom een bepaalde afspraak geldt. Je legt uit wat de gevolgen kunnen zijn als men zich niet aan de afspraak houdt. Vervolgens biedt je ruimte om het gecorrigeerde toe te passen. Bij herhaling van gedrag terug verwijs je terug naar de afspraak. Wanneer het kind zich niet aan de afspraak houdt, dan het kind uit de situatie halen en nalaten denken over de afspraak.

Als pedagogisch medewerker kun je er voor zorgen dat er respect en waardering is voor verschillen door:

- Aandacht te hebben voor de omgangsvormen die horen bij specifieke religie of cultuur, dit moet in balans blijven met de waarden en normen van de organisatie.
- Aandacht te besteden aan rituelen, feesten, gedenkdagen die horen bij een religie of cultuur, bijvoorbeeld kerstmis of suikerfeest.
- Kinderen bewust maken van de overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende culturen en hen daarmee leren omgaan.
- Gesprekjes te voeren met kinderen, waardoor je open staat voor elkaar en elkaar kunt begrijpen.

Eisen die gesteld worden aan de communicatie tussen pedagogisch medewerker en kind zijn:

- Samen met kinderen praten, afwisselen van beurt geven en nemen, bijvoorbeeld "nu mag Pietje een liedje uitkiezen om te zingen".
- Oriëntatie op elkaar, oogcontact maken, elkaar laten uitpraten.
- Woordkeuze, korte en duidelijke zinnen.
- Taalkeuze: denk aan Nederlands en dialect.
- Non-verbale communicatie.

D2.De wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten draagt bij aan het socialisatieproces van een kind.
In alle ruimtes gelden er heldere en eenvoudige afspraken over wat kan en mag in de ruimtes. In de groep mag er bijvoorbeeld niet gerend worden.
Een ruimte is leefbaar en aangenaam voor iedereen door:

- Afspraken te maken over gezamenlijke verantwoordelijkheid voor inrichten/aankleden, opruimen, schoonmaken etc.
- Afspraken te maken over onderlinge omgangsvormen zoals geluid en gedrag.
- Gelegenheid te bieden om op het voorgaande feedback te geven.

D3.In en met de groep dragen wij zorg voor het socialisatieproces van een kind.
Je kunt de groep benutten voor het overdragen van normen en waarden door:

- Het bewaken van afspraken en omgangsvormen.
- Het verwoorden van wat er gebeurt tijdens sociale interacties: samen iets leuks, spannends, ontroerends meemaken.
- Het voeren en openstaan voor gesprekjes.
- Organiseren van gezamenlijke ervaringen in en buiten de opvangomgeving.
- Een afweging te maken tussen gezamenlijkheid en ieders eigenheid (individueel belang).
- Het maken van afspraken over het omgaan met verstorend gedrag, uitgaande van kansen van een kind en niet zijn/haar beperking.

Je kunt kinderen individuele ervaringen laten delen met de groep door, bijvoorbeeld een kind te laten vertellen over wat het heeft meegemaakt. Andere mogelijkheden zijn foto's, vieringen, toneel etc. Daarnaast maak je afspraken met de kinderen over een respectvolle omgang. Je leert kinderen om elkaar te begrijpen.

D4.Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.
Als pedagogisch medewerker kun je waarden en normen dicht bij kinderen brengen door woorden te geven aan wat kinderen zien, meemaken, voelen en daar ook betekenis aan geven, bijvoorbeeld "ik ben nu even Pietje aan het helpen, jij moet nu even op je beurt wacht". Je maakt afspraken met de kinderen, dat iedereen tijdens activiteiten rekening houdt met elkaar, dat ze leren om samen te delen en om elkaar te helpen. Je sluit aan bij de gebeurtenissen in het gezin en de omgeving.
Gedurende een dag is er aandacht voor persoonlijke en/of culturele rituelen. Daarnaast wordt er in de 'jaar-activiteitenkalender' aandacht gegeven aan culturele en religieuze vieringen en rituelen, bijvoorbeeld kerstviering.
Je kunt een natuurlijke verbinding maken tussen de Nederlandse cultuur en andere culturen door op bezoek te gaan of op bezoek vragen van 'voorbeeldfiguren', zoals een Chinese kok of een Turkse bakker. Je kunt ook naar plaatsen gaan waar "iets" gebeurt zoals consultatiebureau, politiebureau, museum, bibliotheek etc.

D5. Wij gaan met spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.
Er is spelmateriaal dat wegwijs maakt in het alledaagse leven, zoals keukenattributen om te "koken", verkleedkleren om rollen te oefenen etc. Daarnaast is er materiaal dat diversiteit weergeeft, bijvoorbeeld een pop met een andere huidskleur, spullen uit wereldwinkel, boeken over andere culturen etc.

Stichting
Hoera kindercentra
Ruijsstraat 20 - 5981 CM Panningen
Tel. (077) 358 97 97
info@hoerakindercentra.nl
www.hoerakindercentra.nl